



**ATASSUT**  
**Steen Lyngé**

**UPA15/125**  
**15.05.2015**

**Tamat oqartussaaqataanerannut atugassarititaasut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallissiamik siunnersuut. Ullumikkut aaqqissugaaneq tamat oqartussaaqataanerannik siuarsaasoq atuuppa, imaluunniit tamat oqartussaaqataanerannik nukittorsaataasunik pitsanngorsaasinnaavugut, innuttaasut peqataanerannut, kattuffiit peqataanerannut ilaasortallu inissisimanerannut naleqqiullugu.**

**(Inatsisartunut ilaasortaq Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)**

Kikkut tamat oqartussaaqataaneranni tassaniippoq aamma paasissutissanik pissarsisinnaaneq, naqisimaneqarani isummersorsinnaaneq aammalu naqisimanerani oqaaseqarsinnaaneq saqqummiussaqaarsinnaanerlu.

Naqisimaneqarani piginnaatitaaffiit taaneqartut saniasigut demokrati / kikkut tamat oqartussaaqataanerat allarpassuarnik aamma imaqarpoq.

Demokratiip ataani inissisimalluinnarputtaaq inuit piginnaatitaaffii, ilinniarsinnaanermut periarfissaqartitaanissaq, paasissutissanik pissarsisinnaatitaaneq aammalu naqisimaneqarani oqaaseqarsinnaatitaaneq.

Innuttaasut kikkulluunniit – qinersisinnaatitaannikkaluarunilluunniit – piginnaatitaaffigaat ammasumik saqqummiussisinnaatitaaneq nammineq pingaartitat pillugit aamma inuiqatigiinni pissutsit isummersorfiginissaannut. Taamatut naqisimanerani kiffaanngissuseqarluni piginnaatitaaneq demokratiip iluani tunngaviulluinnartuuvoq. Taakkulu eriagalugit pissavagut. Kisianni piginnaatitaaffiit killeqanngitsumik atorsinnaatitaanngillat. Kiffaanngissuseqarnermi aamma akisussaaffittaqartitsivoq torersumik pinissamik inatsisitigut killiliussanik tunngavilersugaasumik.

Tamakku aallaavigisinnaavaat innuttaasut katersuuffiini taasisinnaatitaanerit imaluunniit tamakkunani oqaaseqarsinnaatitaanerit.



Siunnersuuteqartoq arlaqartunik apeqquaqarpoq. Apeqquutillu ilagivaat nutaarsiassaleriffiit isummersornikkut qalipaasersuisarnersut. Tamatumunnga oqartariaqarsorivunga, aap, nutaarsiassaleriffiit takornartaanngilaq tusagassiornerminni politikkikkut qalipaasersuisarnerat. Aamma aperisoqarsinnaavoq: Tusagassiorfiit piginnaatitaaffeqarpat politikkikkut qalipaasersuinissamut? Aap, soorunami tusagassiuutit politikkikkut qalipaasersuisinnaaneq periarfissarivaat, tamannami napaniarnerminnut tunngavigivaat. Taamaattuminguna soorlu Danmarkimi nunanilumi allani demokraatiskiusumik ingerlatsiviusuni tusagassiuutit assigiinngitsut amerlaqisut.

Tamatumunnga pequtaavoq aviisit assigiinngitsunik isumaqartarnerat aamma politikkimut atatillugu.

Alla apeqquutigineqartartoq tassaavoq NGOt, tassalu Naalakkersuinermit attuumassuteqanngitsumik soqutigisaqatigiiffittut ingerlanneqartut sammineqartuni aaliangersimasuni ammasumik isummersorsinnaatitaanersut.

Aap, Tunngaviusumik Inatsisit § 78ianni taaneqarpoq peqatigiiffittut ataatsimoorfeqarsinnaati-taaneq, tassami innuttaasut ataatsimoorinnaatitaammata taamak iliornikkut inuiaqatigiinni pingaartititik tusaaneqarnerusinnaanngortikkumallugit. Peqatigiiffiliornikkut ataatsimoorfiliornermi misilittagaqarfigineqarpoq siammasinnerusumik avammut anngussisinnaaneq tusaaneqarsinnaaler-nerlu.

Kisiannili peqatigiiffiup taasersinnaava imaluunniit peqatigiiffik sanilliunneqarsinnaava qinikkatut issiasumut imaluunniit inatsisartoqarnermut. Tassani akissut naamiuvoq, tassami taamatut inssiisoqarsinnaanngimmat. Peqatigiiffiit annertuumik naalaarneqartarput, innuttaasut eqimattat sammisanut aaliangersimasunut isumaqatigiissut sinnerlugit inissisimasaramik kisianni peqatigiiffiit innuttaasuni qinersisitsinerni qinersisinnaatitaanermik piginnaatitaaffeqanngillat. Peqatigiiffiimmi taamatut piginnaatitaaffilerneqaraluarpata tamanna demokratiimut sequtserutaassaaq. Qinersisartormi piginnaatitaanngilaq qinersisinnaassutsiminik inummut allamut uanilu peqatigiiffimmut tunniussisinnaanissamut.



Siunnersuuteqartoq apeqquteqarportaaq imaattumik: Demokratii qanoq ilornikkut nukittorsarneqar-sinnaava? Apeqqut siammasissuullunilu imaannaangitsuvoq, naatsumik akiuminaatsusoq, maani ataatsimiittarfimmi piffissaliissutip iluaniissinnaangitsumik.

ATASSUT-miilli minnerpaatut tunngaviusumik assersuutit akissutitut saqqummiukkusuppai.

Siullertut tunngaviusumik pingaaruteqartuuvoq, innuttaasut kikkulluunniit – namminneq isummorsinnaajumallutik aaliangiisnaajumallutillu – paasissutissanut assigiinngitsunut assigiinngisitaartunullu isersinnaanissaat.

Taamaattumik innuttaasut tusagassiutinut imminnut attuumassuteqanngitsunut aallersinnaanissaat periarfissaasariaqarpoq.

Tusagassiutilli kiffaangissuseqartut kisiisa tunngavigissanngilaa, siullertut tusagassiorfik ataaseq ullumikkutut marlunnik naqitanngorlugu atuagassianik saqqummiussisartoq aappaattullu tusagassiorfik pisortat anigaasalersugarisaat. Kiffaangissuseqartumik tunngaveqarlutik saqqummiussisartut amerlanerusut pisariqartippagut. Ullutsinnimi teknikkikkut periarfissat qanganit pitsaanerujussuupput siammasinnerusumik tunngaveqartunik tusagassiorortoqarnissamut.

Saniatigut angalaartartussamik demokratii pillugu atuarfimmik pilersitsisoqartariaqarpoq, demokratii pillugu tamanik aammalu ilinniartoqarfiusunik ilinniartitsisinnaasumik. Inuiaqatigiimmi demokraatiskiusut ingerlalluassappata pingaartuuvoq demokatiip suuneranik ilinniartitsinissaq aammalu nalinginnaasumik ilinniartitsinissaq.

Assersuutitut taasat marluk pitsaanerujussuarmik tunngavissiissapput inuiaqatigiinnik siunissami ingerlalluurtumik demokratiimik tunngaveqartunik.

Tassalu uagut oqallinnermut ilanngukkumasagut.